

Előfizetési árak:
egész évre 4 frt., félévre 2 frt.,
negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések másoktól árak szerint

A lap megjelenik minden esztendőben.

Felolvasó szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési penzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

A nemzet gyásza.

Vigasztalhatatlan a nemzet. Milliók könnye áztatja a földet, a királynék királynéja nincs többé. Ott nyugszik a csendes kriptában, a hová a nemzet minden sóhaja, minden gondolata száll. Eltemették a magyarok vezérszavát, a nemzet védangyalát, a kin egy egész nemzet rajongó szeretete csügg, kialudt egy élet, mely mindnyájunknak életető erőt adott.

Letűnt a csillag, mely fényével bevilágította a nemzetet, mely erőt és lelkesedést adott a hazaszeretetre.

Elhervadt a nemzet legszebb virága, mely a legbájosabb illatot árasztotta, meghalt, megsemmisült, — nincs többé.

Mily borzasztó érzés az.

Inkább elvesztettük volna életünket, legdrágább kincsünket, csak ő élne még, az a jóságos királyasszony, az a nemes lélek, a magyarok védőangyala.

Inkább mentünk volna harcra, kiálltunk volna bármely csapást csak ő élne még, az a nagycsászár, a kin egész életünk csügg.

Lehoztuk volna a csillagokat, elémésztettük volna a tengerek hatalmas hullámain, csak őt menthettük volna meg a gyilkos tör általi haláltól.

Kegyelmes Istenünk! Miért nem sujtottad a gyilkos merénylet hatalmasságod minden erejével, midőn a legjobb asszonyra, a magyarok szent asszonyára, gyilkos törét emelte.

Miért nem változtattad sóbálynányá az a gonosz merénylet, a ki egyetlen egy törzsürással 17 millió szívet sebzett meg, annyi szívnek okozott mély bánatot és rettenetes fájdalmat.

Kegyetlen emberi sors!

Miért nem semmisítéd meg a világot, mikor az anarkia a vallástalanság mérgező fullánkját ölti az emberekre?

A mikor akadnak emberek, a kik a hazafiságból kivetkőzve, gaztettekkel Sodoma és Gomorává akarják átváltoztatni a kor haladó szellemét?

A legnagyobb és legkegyetlenebb büntetést azokra!

Pusztuljon el a fereg, mely a hazaszeretet és a társadalom édes gyümölcsén rágódik, semmisüljön meg a világ, de a gaztettek példája ne ismétlődjék. Ne legyen a világon ember, ha állatias-sá fajul, mert akkor ugyanis megszűnik a hit, az erkölcs, azok nélkül pedig nem létezhetik a világ.

Kegyelmes jó Isten, királyok királya, szent atyánk irtalmazz minékünk. Tisztítsd meg a földet salakjától, irtsd ki a konkolyt, mérjél kegyetlen halált a hit- és hazabontókra.

Hiszen a legnagyobb veszély háramlik az emberiségre, a világ bomlása, ha azokat az Istenkáromlókat, a hit és erkölcs megromlottait tűröd ezen a földön, a mely általad a hit és erkölcs erős bástyájára van építve.

Megtörtént!

Bekövetkezett a legmélyebb, a leg súlyosabb csapás, a mely csak egy nemzetet érhet.

Itt állunk előtted jóságos Isten és buzgó áhitattal esdünk hozzád adj nekünk erőt a legnagyobb csapás elviselésére és adj nekünk erőt arra, hogy a honfiúi szeretet legnagyobb melegével megvigasztalhassuk szeretett királyunk, jóságos atyánk legnagyobb fájdalmát.

Oh kegyelmes Isten, tekints le a te hitbuzgó népedre, halgasd meg hő imáját: adj erőt és egészséget szeretett királyunknak, legjobb atyánknek. Engedd, hogy a sokat szenvedett szívre hozza meg az idő, — e legjobb orvos az enyhítő irt, gyógyító balsamot, add, hogy a mi fájdalmunk szálljon vigasz gyanánt jóságos ősz fejére, mert hiszen nincsen elhagyatva az, kiért egy nép imádkozik epedő ajakkal, kiért egy népnek szíve dobog hő szeretettel.

Endre János.

A temetés napja.

Gyászba borulva állunk a szent tetem előtt. Bánatos szívvel tekintettünk a nagycsászár, a ki már nem mosolyog az ő hő nevére, a kinek jóságos keze már nem szor áldást a szomorú nemzetre.

Körüálltunk a koporsót, sírtunk, zokogtunk, de sem fájdalmunk, sem hangos sirásunk nem tudja életre ébreszteni többé.

Elvesztettük, nincs többé az, akit szívünk minden dobbanásai szeretettünk, eltemették s számunkra, csak emléke s a kegyelet maradtak meg.

Ezt pedig meg fogjuk őrizni az élet legveszélyesebb határáig s ha majdan a kerlelhetetlen halál a mi életünket fogja követelni, akkor ezt a drága emléket, azt az őszinte kegyeletet, mint legdrágább kincsét az utókornak fogjuk hagyományozni.

A történelem lapjaira pedig fenyves betűkkel vessük be: *Erzsébet királyné, a legnagyobb asszony, a királynék királynéja, szívünk bálvány, szemünk rajongó csillaga meghalt a nemzet leírhatatlan fájdalmára, 1898 szeptember hó 19-én.*

Meghalt, de emléke örökkön örökké fog élni tettei mindvégig hirdető fogják, hogy ő volt a magyarok legjobb királynéja, szeretett védasz, szonya.

A gyászoló Ujpest.

Meghaló kegyelettel tartotta meg mult szombaton Ujpest közönsége a nemzet legnagyobb gyásznapját.

Az egész község mely gyászt öltött. A házakon fekete lobogók mutatják külsőleg a gyászt, az üzletek be voltak zárva, kirakatai fátyollal és drappériakkal disztve, a nepek ezrei szomorúan, bánattal meglörve jártak-keltek az utcákon. Siettek a templom felé,

hogy a fájdalmas alkalomkor egy epedő imát mondjanak a legelső magyar asszony lelki-üdveért, hogy könyörögjenek Istenhez a felesleges királyné másvilági boldogságáért.

A róm. kath. templomban.

Szombaton d. e. 9 órakor volt a róm. kath. templomban az ünnepélyes gyászistentisztelet.

A templom szentélye fekete posztóval volt bevonva, a templom hajójában gazdagon díszített ravatal állott.

Háromnegyed kilenc órakor kezdtek felvonulni a testületek és egyesületek. Először az ujpesti önkéntes és gyári tűzoltók vonultak fel, kik a templom előtt sorfalat álltak. Azután érkezett Szőnyi Richárd és Czípaauer János vezetése mellett a polgári kör, a községi előjáróság, melynek elen Lindt János bíró és Zsoldos János főjegyző diszmagyarban jelentek meg, a községi tisztviselők, a ker. kapitányság tisztikara, dr. Plichál Hugó közjegyző, Greizinger István igazgató vezetése alatt a polg. fiúiskola, Gallauer Luiza igazgató vezetése alatt a polg. leányiskola tantestülete, Friedrich Vendel, Baumgarten Etel, Kiss Béla és Földes Károly igazgatók vezetése alatt az elemi iskolai tantestületek, valamint a kir. posta- és táviradékhivatal tisztikara. Továbbá: a Nándor-egylet, ipartestület, a Türr István hadastyán egylet, a Kossuth Lajos nőegylet és a kath. legényegylet.

Pont 9 órakor kezdődött az ünnepi mise, melyet Illek Vince esperes plebános, dr. Hirling Gusztáv, Magurányi József és dr. Varázséji Béla segédlete mellett mutatott be az Urnak. A mise alatt Dória Károly kántor vezetése mellett a kar a Seyler-féle requiemet enekelte, melyet Erkel Gyula conservatoriumi főigazgató kísért orgonán.

Mise után dr. Varázséji Béla áll. polg. leányiskolai hittanár ment fel a szószékre és emelkedett beszédevel a jelenlevőket melyen megindította. A valóban szép és megható beszédeből kivonatilag közöljük a következőket:

Beszédét azzal kezdte, hogy Magyarország Nagycsászárának, a Boldogságos Szűz Marianak neve ünnepen egy szó nyilatkozott a hazán — Mária országán — keresztül s e röpke szóban annyi fájdalom, mert a magyar nemzet vedasszonya, földi őrangyala, a rajongva szeretett királyné, orgyilkos merénylet következtében megszűnt élni, mely megdöbbenésbe ejtett — ugymond — mindenkit a borzasztó hír, mert egy ártatlan életet rabolt el ama gaz, azt, ki egész életében senkinek sem vétett, hanem csak jót tett mindenkivel, szenvedéseinek pedig nincs száma, se mértéke. Beszéde további folyamán nemes hevvel ostromozta a vallástalanság, hitetlenség szellemét, mely csak gaznépet nevel, mely előtt nincsen semmi szent, s képes letiporni a legszentebbet, meggyalázni az igazságot, megölni az ártatlanságot. A vallástalanság — így szól — szüli a fektelenséget a gondolatokban, érzelmekben és eslekedetekben; szüli a lelki sötétséget, nyugtalanosságot, birtágyat és a szenvedélyek teljes felszabadulását. A vallástalanság nem ismer jogot, csak erőszakot; nem ismer jötkönységet, csak kegyetlenséget; nem ismer jutalmat, csak áldozatot; nem vigasztalást s fájdalmakat — es végződik örültséggel, kétségbeeséssel, öngyilkossággal, a társadalmi rend felforgatásával. Mennyire súlyos a vallás nélküli ember! Igazán a legszörnyetlenebb ragadozó is alábbvaló! — Ezután elmondá a szónak, hogy kit vesztett el a magyar nemzet az elhunyt ki-

rályneban. »A magyar nemzet ezereves történelme — ugymond — nem ismeri királyt, kinek hitvese oly egészen meghódította volna a magyar nemzet szívet, kinek neve oly ragyogó helyet vívott volna ki törtelmünkben, mint az, a kinek most az egész világot megdöbbentő ravatalánál milliók szemében gyász-köny ül. Az ő etete össze volt forrva a magyar nemzettel és ezért lón Erzsébet királynéknak mellékneve hazánkban: nemzetünk vedasszonya, földi órangyala.« —

Megindító része volt beszédének, midőn a koronás király fájdalomról szólva, felemelte azon mozzanatot, hogy felséges Urunk a legbizalmasabb csapás közepette, gyermekeihez így szólt: *»Istenben való bizalmamat nem esztettem el!«* Tehát Istenben keresett vigasztalást a koronás fő, a királyok királyának, ki egyedül képes gyogyírt esepégetni meg a király szíverre is: a hitben lelte fájdalma enyhítését, mely sokkal nagyobb, sem hogy emberi vigasztalás érne reá valamit. Beszede végén az Istenhez fohászott a szonok kerve őt, hogy áldó kezet terjessze ki felséges Urunkra, majd az ég irgalmát kérte az elhunyt mártír-királyné lelkének. Ezenben könnyörgött a Mindenhatóhoz, hogy törje össze a gonoszság, istentelenség, hitetlenség hatalmat, melynek áldozatul esett az ártatlan királyné, hogy írta ki a gonosz lelkeket, a kik a hitetlenség magyát hintegetik az egész világon, írta ki a metelyt, hogy a nép mindenkor a vallásosságban, az Istenben találja fel vigaszt, boldogulását, dicsőséget. A mindenkit könnyekig megható beszéd az elhunyt királyné lelke üdvéért mondott imával fejeződött be.

A gyászbeszéd után a celebrans Illek Vincze a templom közepén felállított ravatalhoz vonult, mely szebbnél-szebb koszorúkkal s a királyné arcképevel volt díszítve, s elvágta a Liberát, mely után három Miatyánk elimádkozásával véget ért az istentisztelet.

Az evangélikus templomban.

Az újpesti evangélikus templomban, mely fekete posztóval volt bevonva, múlt vasárnap d. e. 10 órakor volt az ünnepélyes gyászistentisztelet.

Az istentiszteleten a hívők nagy számmal jelentek meg. Ott volt az egész egyháztanács, elen Gömör Ö-zkar min. tanácsos főfelügyelővel, azután a közsegi előjáróság küldöttsége Lindt Janos bíróval az elen, Geduly Lajos lelkész gyönyörű szavakban esetele az a le-sújtó, mely gyászt a mely minden igaz magyar szívet eltölti. Szép beszédéből röviden kiemel-jük a következő több vonásokat.

»Egy szó nyilatolt a házan keresztül.

Egy röpke szóban mennyi fájdalom.«

Mint villámcsapás a derűt egéből, úgy érte egy hettől ezeltött magyar hazánkat az iszonyu hír, hogy Erzsébet királynéknak Ó Felsege tavol idegenben egy politikai rajongó, egy elvete-mült gonoszlevő gyilkos tóra által lesújtva, örökre behunyta jóságos szemét.

Megborzadunk e verlezito büntett elköve-tésen: összeröskadunk a nagy fájdalom sulya alatt. Az Istenbe vetett hitünk és bizodalunk felemel, megnyugt, erőt ad a szenvedes: a csapás elviselesere.

Gyászleppellel vontuk be kisdéd templo-munk falait: melabusan zeng ma az orgona hangja: banat ül mindnyájunk arczán, szo-moruság honol szívünkben. Komoly es ihletett erzelmekek gyűltünk egybe Istennek ene-szentelt hajlékába e mai napon, hogy emlé-kezzünk és imádkozzunk

Igen, emlékezzünk felséges királynéknakról, mert: »Miként a nap, megmarad az ő neve es áldott legyen az ő neve mindörökre.« (72. Zs. 17. v.)

Mint királyné hazánknak valóságos ved-asszonya volt.

Sulyos napok tolnak most emlékeze-tünkbe. Mikor senkünk sem volt, ki partunkat fogna, ő kezet nyújtá felénk es általa mind-nünk lett. Puhá keze sirhalmokot simára egyengeteli. Ifju szívevel fölemelte a porba sújtott nemzetet. Mennyi szeretettel tanulta meg szép nyelvünket akkor, mikor oly hasz-nos volt azt elfelejteni. Elősegítette a kibékü-lés nagy művét: Deák Ferencz ravatalánál mint a kiengesztelődes es béke anyyala imád-zozik. Mily nagy szeretettel tartózkodott ha-zánkban, hol mindenki rajongásig szerette őt.

Fejen tisztán ragyogott a korona s királynői szeretetével, szívjóságával gazdag aldásban reszesite a nemzetet.

Mint asszony a női erények mintaképe volt. Koronás ferjenek jó szelme, ki akkor tündöklött legragyogóbban a szeretet nagy-ságában, midőn koronás ferjenek leghűbb vigasztalója lett, kit szentite avat az anyai iszonyu fájdalom es a hitvesi nehez kötele-ség teljesítése. Oszályos tarsa királyi ferje minden gondjainak: jó anyja, hű hitves, A női erények mintaképe.

Es nagy mint mártír.

Eletének egy részét nehéz kötelességek teljesítésének szentelte. A nagy csapást, melyet az ég mert rá, magához öleiven egyet-len fiat, ben-ő megnyugvással viselte.

Meghalt mint vertanu, egy nyomorult gyilkos tóra szurta át azt a szívet, mely oly nemesen dobogott, dobogott milliók joiteért.

A halás magyar nemzet szabadon, önken-tes elhatározással hosszú évtiz-dekre szolo emlékelet emel Erzsébet királynéknak.

Emeljünk neki mi is emlékelet, szobrot a mi szívünkben. S ha ama marvany-szobrot, az idők fergetege fátan le is döntene, azt a szobrot, melyet mi emeljünk neki szívünkben, nem döntheti le soha semmi. Mert: »Miként a nap, megmarad, az ő neve es áldott legyen az ő neve mindörökre.«

Emlékezzünk és imádkozzunk.

Midőn a gyász porig aláz, midőn a fajda-lom földre sújt le, Isten az, ki esűggedt lel-künket telemeli az egre, honnan jó erő es vi-gasztalás.

E nehez oraban, e nehéz napokban Isten-hez küldjük foaro imánkat, kerven az ő erősítő kogyelmel.

Jertek, imádkozzunk stb.

Végeztül imát mondott a királyné lelki-üdvéért, felséges királyunk es a magyar nem-zetért. Istentisztelet után a királyné emlékere emelendő szobor javára gyűjtést rendeztek.

A református templomban.

A református egyház szünten vasárnap d. e. 10 órakor tartotta meg az ünnepélyes gyász-istentiszteletet. A hívők nagyszámú egészen megtöltötte a templomot. Ott látjuk a közsegi előjáróság küldöttséget es számos egyesület képviselőjét. Mady Lajos szepen esetele a gyászos alkalmat es szép szavakban adott kifejezést a haza nagy vesztesége fölött. Mady Lajos lelkész Ó felsége a királyné ezen utolsó szavát veve alapigéül: *»Mi történt tulajdonképen?«* három pontban fejtegette a gyászos esetet.

1. Elmonda a történeli eseményt s előada, hogy ki volt Erzsébet királyné, mit tett ő a haza érdekében s miért ragaszkodott hozzá a magyar nép, elvesztettük legjobb vedőangya-lunkat, meggyilkolta egy gonoszlevő, ez törté-nt l. e. szept. 10-en.

2. Elmonda, hogy azon gyilkos tór, mely a nemes királyné szívet kiolta, megsebzette a mi szívünket is, mert az a társadalom s pol-gárság ellen volt intézve, vigyazunk es le-gyűnk résen, mert látjuk, hogy m r a szemé-lyes biztonság veszélyeztetve van, látjuk azt, hogy a társadalom ellen nyílt hadat üzent es ezteleen gyilkos, tehát a királyné gyilkosa s a hozzá hasonlókt megátadnak minkel is. Ez orvgyilkosság mi ellenünk is intézetett, ez történt a mikor Erzsébet királynét meggyi-lkolták.

3. Mi történt tulajdonképen a magyar hazában a mikor Erzsébet királyné halálhíre hozzánk jutott? A magyar nép kiesinyje nagyja sirt es jajgatott, gyászt öltött az egész nemzet s ha mar harrvai a nagy királynéknak nem le-let a nemzete, ereszobrával akarja megörö-kíteni. Felhívó szó intéztetett a lelkes magyar néphez s alig egy pár nap alatt mintegy 200 ezer forint gyűlt össze Erzsébet királyné szobrara, lue ez történt hazánkban, így akarja a lelkes magyar nép megörökíteni emléket. A felhívást a szoborra való adakozásra a szó-szokról is kihirdette s a gyászistentisztelet vegeztével e ezora 10 fét gyűlt össze, mely rendeltetési helyére ei is juttatattott.

Az istentisztelet után a jelenlevők melyen megindítva fázoztak a templomból.

Az izraelita templomban.

Az izraelita egyház kedden délután 5 óra-kor tartotta meg az ünnepélyes gyászisten-tiszteletet.

A templom, melynek szentelye fekete di-

szíttel volt bevonva zsufolásig meg volt lelve közönséggel. A testületek közül tudósi-tónknak a következőket sikerült feljegyezni: a közsegi előjáróság, elen Lindt Janos bíró es Zsoldos Janos főjegyzővel, kik diszmagyarban jelentek meg. Rakospalota közsegi képvisel-teben Toth Istvan bíró volt jelen. Ott volt meg: az izraelita hitközsegi előjárósága, a szent egyület előjárósága, Geduly Lajos ev. lelkész, a Casino küldöttsége Csepesanyí Bela elnökkel az elen, az izraelita nő-egylet, Kuthy Istvan a róm. kath. egyháztanács jegyzője, Krapp Mihaly, a róm. kath. egyháztanács tagja, a Türr István hadastyan egyület képviselője, az újpesti kereskedő es iparosifjak önművelődési körenek küldöttsége, a Kosuth Lajos nő-egy-let számos tagja, stb.

Az ünnepélyes gyászistentisztelet a temp-lomi kar által szepen előadott imaszerű enek-kei kezdődött, melynek elhangzása után dr. Venetianer Lajos főrabbi a szoszekre lepett es nagyhalasu, szep hasonlatokban gazdag be-szédet mondott, melynek egyes vonasait itt közöljük:

Dr. Venetianer Lajos azzal kezdte besze-det: »A rejtett dolgok azok az örökkevaló Iste-nei, a nyilvánvalók a miénk es gyermekeim-keik. Azután Istenhez könyörög, hogy miért engedte, miszerint hazánk legnagyobb asszo-nyat koronánk eket egy lator meggyilkol-hassa, miért nem küldte vedőangyalat, hogy a ki-rályné életét megmentse. Hiszen ezzel a tör-szuras-al nemesak a jóságos királyné szívet dölte keresztül, hanem egy egész nemzetet: a nagy királyasszony halálával nemesak felsé-gos hitvestársának, hanem az egész nemzet-nek okozott örökke való fájdalmat.

Majd áttér a hasonlatokra, midőn a szü a hatalmas tölgy életet leszi tönkre, a vihar, mely a gazdagon megrakott gyümölcs-fát tepi ki gyökerestül a földből, mily nagy fájdalmat okoz ez a kertésznek, de meg kell vigasztalod-nia, mert hiszen ez a természet ünemenye, mely ellen emberi akarat, emberi cselekedet tehetetlen.

De a kertben virít egy róza, mely kelle-mes illatart bocsát környezetére, ezt a rózsát egy bosszuallo, kegyetlen kez erőszakkal tepi le, ez már az emberi könyörületlenség szüle-ménye. A nemzet kertjében is nyíltott egy szép, egy elragadó róza es annak az életet is le-tepte egy gonoszlevő, vele kimondhatatlan fájdalmat okozva a nemzetnek, mely e rózsát rajongással vette körül.

Dr. Venetianer Lajos remek beszédében azután a biblia három királynéjához hason-úlja a megboldogult nagyasszonyt, gyönyörű hasonlataiban elenk színekkel esetelelyen a haza vedasszonyának szeretetét, jóságát es jótékonyágát.

A királyné, nemzete iránti szeretetet esete-elve hangsúlyozza, hogy mikor ama szomorú korban hazánkban meg volt tilva a magyar szó, a jóságos asszony, a bálványozott ki-rályné magyar nyelvre tanította gyermekeit. Vegre áttért a királyné emlékere emelendő szoborra es buzdítja a hívőket az adakozásra, többek között mondvan, hogy a szobor ugyan nem tudja a nemzet szívének melet az utó-kornak átadni, de hirdetni fogja a jóságos királyasszony dicsőséget.

Nehéz dr. Venetianer Lajos szép szavait visszaadni, de a gyönyörű beszéd hallomá-sunk szerint nyomatában jelenven majd meg es így a nagy közönségnek módjában lesz ezt megszerezni es elolvasni. Sajnáljuk azonban, hogy most legatább kivonatban nem közölhetjük ti, m. a többi lelkészek szép be-szédét lapunkban.

A gyönyörű szép beszéd a jelenlevőket mé-lyen meghatotta.

Ezután ismét felhangzott a templomi kar áhítatos eneke, mire dr. Venetianer Lajos, Weisz Mor hitközsegi elnök es Reisz Dávid hitközsegi alelnök kiseretében kinyitotta a szentelyt es hó imát mondott a királyné lelki-üdvéért.

A szentely mellett fekete posztóval bevont álvány állt, azon a következő felirat volt:

Az újpesti szent egyület Chewra Kadicha.

Ó es. es kir. Fensegenek

Erzsébet királyné

lelkiüdvéért.

Előtte egy mécs égett, azzal áldozott kegyeletének a szent egyület.

A templom előcsarnokában perzselyek voltak kiteve, melyekben az iraelita egyház a királyné szobrára megkezdte a gyűjtést. Ezekben számolhatunk le az iraelita hitközség kegyeletteljes gyászünnepéről.

Gyászünnepélyek az iskolákban.

Az iskolák gyászünnepélye istentisztelettel kezdődött. Hétfőn reggel az iskolák tanulóit tanáraik vezetése mellett elvezettek a templomba. Minden felekezet a saját templomában tartott külön-külön gyászistentiszteletet, a melyen a felekezethez tartozó növendékek vettek részt.

Az istentisztelet után a növendékek vizsámentek az iskolába és minden iskolában külön tartották meg a gyászünnepélyt.

A polgári fiúiskolában.

A polgári fiú iskolában d. e. 10 órákor volt a gyászünnepély, melyet a szabad ég alatt, az iskola udvarán tartottak meg. Először Greisinger István igazgató emlékezett meg a nagy veszteségről, remek, nagyhatású szavakkal esetele a nagy veszteséget, melyet a nemzet szeretett királynéja elhunytával szenvedett.

Az igazgató kiváló lendületes és megható beszede után Dankó Béla tanár esetele a mely gyász és a nagy fájdalmat az ifjuság előtt, mely a nagy tanuló sereget melyen megindította. Ezzel a megható ünnepély véget ért.

A polgári leányiskolában.

A polgári leányiskola hétfőn d. e. 9 órákor az intézet tornateremben tartotta meg gyászünnepélyét. A tornaterem feketével bevont, ezüsttel díszített falai elnyeltek a beszélgő külső fényt, belül a gázlampák fényétől megvilágítva látszott gyászszal díszítve Ó felsége Erzsébet királyné paratlan szép kepe pálmacsoport közepette.

Előtte egy alacsony, gyászszal bevont emelvény. Szemközt a jelenlevő közönség: Illek Vince esperes plebanos, gondnoksági elnök, Lindt János községi bíró, Mady Lajos, Geduly Lajos gondnoksági tagok, a tantestület és család tagjai. Jobbról és balról a növendéksereg. Egyszere halk ének hatja át a nema esendét, mely mindinkább erősödik, szinte zokogásnak vélnék a fájóiban. A növendékek kedves gyermekhangjukon rázendítik a »gyászdaít.« És elhalnak az accordok újra csend van. ekkor felép az emelvényre Egyenesty Olga IV. oszt. növ. s megható hangon szavalja a »Mihörtent?« című alkalmi költeményt. Erre Gallauer Luiza igazgatónő foglal helyet az emelvényen, hogy rövid, de megható szavakkal emlékezzen meg nagy halottunkról. Midőn elmondja, hogy ki volt nekünk Erzsébet királyné, a mi ferron, rajongó imádatlalt szeretett királynénk, kimidőn pompa és fény környezhette volna, csak az egyszerűséget kereste, a nema esendét im halk zokogás fölti be most a teremben. A kis leányok zokogó kebleből nema fohász száll el: oh bár képes legyen az igaz szívből eredő részvet, a szeretet és bánattól kiszajtott könnyár jó királyunk hasonlíthatatlan fájdalmát enyhíteni. Végül az igazgatónő kéri az egék urat, hogy jóságos királyunknak merhetetlen fájdalmát enyhítse, engedje, hogy az idő enyhítő balsama behegszsze verző sebet, kissebbítse szív-fájdalmát, melyet pótolhatatlan felséges hitvese elvesztése felett érez.

Most Halamasek Dóra IV. o. növ. lép az emelvényre s megható hangon szavalja el: az »Áldás« című alkalmi költeményt. Végül felhangzik újból a növendékek »gyászdaíta.« mire a megható gyászünnepély véget ért.

Az elemi iskolákban.

Az újpesti áll. elemi népiskolákban szintén e hó 19 en d. e. 9 órákor volt a gyászünnepély. Itt az igazgatók és tanítók tartottak alkalmi beszédeket a tanulóik előtt.

A gyászoló nagyközönség.

Szombaton d. u. 4 órákor, mikor a templomok harangjai megkondultak, nema lett egész Újpest. A madárdal is elnémult, mintha azok az oktalan kis állatok is észrevettek volna azt a nagy fájdalmat, mely a lakosság szíven ült. Egyszere kigyuladtak a fátýollal bevont gázlampák, az ablakokban kigyuladtak a gyertyák szomorúan jelezve; — temetés van.

Hol van a halott, hol van a gyászos menet? Az Bécsben van és mégis Újpest lakossága könnytengerbe uszik. Sir, zokog, a fájdalom szívet tépi. . . . a királynét, a magyarok szent asszonyát temetik! Sirjátok polgártársak, zokogjatok hönleányok a nagyszony ninesen többé!

A gyászmenet.

Újpest polgársága méltó módon róttá le kegyeletét mult vasárnap d. u. 4 órákor. Martonffy Imre collegáuk kezdeményezésére Újpest polgarai imponus gyászmenetet rendeztek, melyen 13 egyület vett részt. Az ünnepély színhelye az Istvánter volt, a hol egy nagy emelvény volt felállítva, melyen Martonffy Imre szép és megható szavakkal mintegy 3000 főnyi közönség előtt mondta el ünnepi beszédét, az újpesti dalárda pedig a »Himnust« és »Szózatot« énekelte. A gyászünnepély a jelenlevőket melyen meghátolta.

Az együletek gyászja.

Az »Újpesti keresk. és iparosifjak önművelődési köre« mult vasárnap este, a tagok nagy számú részvetele mellett rendkívüli közgyűlést és gyászünnepélyt tartott. A gyászünnepélyt a kör énekkara ifj. Szkupeny Jozsef vezetése alatt, »Miert oly borus« című énekkel nyitotta meg. Ezután Eudre János, lapunk szerkesztője, a kör elnöke rövid szavakkal esetele a nemzet nagy gyászt, nagy veszteséget a közgyűlést megnyitotta. Utána Freyler István hatásos és szép ünnepi beszédet mondott, beszede végén volt a királyhoz intézett saját szerzeményű kis verse is, mely valóban megható, itt közöljük:

Lelkünk száll el hozzád,
Jó öreg királyunk,
Te vagy egyedül már —
A kit mi esodálunk,
Csodálunk mi téged,
Engedd meg azt nekünk
S maradj meg sokáig
A mi büszkeségünk!

Ezután Fleischer István nagy hatással a »Magyar gyász« című költeményt szavalta el. Most Feher Gyula lépett az emelvényre és lendületes emlékbeszédet tartott a királynéről.

Erre Eudre János elnök a következő indítványokat tette:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy Ó felsége, szeretett királynénk emléke jegyzőkönyvben megörökíttessék;

2. hogy a kör a királyné emlékére emelendő szobor javára a maga kebeleben gyűjtést indítson. Az indítványokat egyhangulag elfogadták. Vegre a kör énekkara a Szózatot énekelte, melyet a kör tagjai állva hallgattak végig. Ekkor az elnök a közgyűlést berekesztelte.

Az »Újpesti Széchényi kör« f. hó 16-ára hirdetett gyászünnepélyt, közbejött akadályok miatt f. évi október hó 2-ára halasztotta el.

Újpest közönsége, tanuló ifjusága méltó módon fejezte ki fájdalmát, bánatát, szolgáljon ez Ó felségének, a mi jóságos királyunknak bizonyosságul a tron iránti hűségéről, nyújtson Újpest apraja-nagyjának kesergő fájdalma enyhítő gyógyírt az ő királyi szívének nagy fájdalmára.

Az a bizonyos fegyelmi ügy.

Hogy mennyiben volt nekünk igazunk, a mikor az »érdekelte fél« meghazudtolni kívánta a tényállást, bizonyítja legjobban a pestmegyei közigazgatási bizottság következő végzése, melyet illetékes helyen megszerezve egész terjedelmében közölük.

3007. k. b. 898. szám. Váci járási főszolgabíró bemutatja az újpesti áll. polg. leányiskolánál megtartott vizsgálati jkvél abbéli véleményes jelentése kíséretében:

1. hogy a vizsgálat utána Gallauer Luiza igazgatónő nem hibás;

2. hogy Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) és az általa fölbátorított dr. Wolf Gerőné okozták az újpesti állami polg. leányiskolánál fölmerült vizsalykodást és állapotokat;

3. hogy a vizsgálat folyamán szerzett bő tapasztalatokra alapított meggyőződése az, hogy az újpesti áll. polg. leányiskolában az azelőtti béke és szép együletés csak akkor fog újból visszatérni, ha Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) és Wolf Gerőné önnét elhelyeztetnek.

Ugyancsak az újpesti állami gondnokság

is kérélmézi Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) és Wolf Gerőné állástól való felfüggesztését.

Határozat.

A járási főszolgabíró által bemutatott jkvek eddigi adataiból megállapítható:

1. az újpesti áll. polg. leányiskolai igazgatónő nemcsak hogy mulasztást nem követett el, de sőt úgy az intézet vezetését illetőleg, valamint a tantestület tagjaival szemben tanúsított magatartása szempontjából a szabályoknak megfelelőleg járt el; igazolják ezt úgy az áll. iskolai gondnokság, mint a tantestület illető tagjai;

2. hogy Wolf Gerőné és Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.), bár az 1897. 8. tanév folyamán az 1897. évi december hó 15-en 76965. sz. miniszteri rendelettel, melyet a kir. tanfelügyelő hirdetett ki előttük, komolyan figyelmeztettek úgy az igazgató, mint a gondnokság intézkedéseinek ellene gyűltek;

3. hogy Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) az igazgatóné állítása szerint az 1897. évi decz. hó 17-en 55512. sz. a. kiadott miniszteri rendelet ellenére az iskolába járó növendékeknek privát órákat adott;

3. hogy Wolf Gerőné az igazgatónő és a gondnoksági elnök jelentése szerint a f. évi 26551. sz. a. miniszteri rendelet ellenére még mindeddig nem lakik állomása helyén.

Mindezek alapján Wolf Gerőné és Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) újpesti áll. polg. leányiskolai tanítónők kötelességmulasztásukkal s fölöttes hatóságukkal és a miniszteri rendeletek megsértésével elegendő okot szolgáltatnak arra, hogy ellenük a fegyelmi eljárás elrendeltesék és hivatalukból, fizetésük egyhármadára való leszállítása mellett, felfüggesztessenek, a mi ezennel kimondatik.

Midőn a járási főszolgabíró a fegyelmi vizsgálat fogantatásával megbízatik és midőn felhivatik, hogy a vizsgálatot tekintet nélkül jelen határozat jogerőre emelkedésére azonnal fogantatás — utasítatik, hogy azt úgy a Wolf Gerőné, mint Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) által utólagosan beadott panasz kerényben foglaltakra nézve is terjessze ki és az ez ügyben megtartandó vizsgálat napjáról kir. tanfelügyelőt jó előre értesítse.

Kiterjesztendő meg a vizsgálat részleteiben az igazgatónő által Wolf Gerőné ellen tett ama vádpra nézve is, hogy az utóbbi a leztekönyveket utólagosan javította, valamint a Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) által adott magánórákra nézve; kihallgatandók a még eddig ki nem hallgatott tantestületi tagok.

Miót kir. tanfelügyelő, járási főszolgabíró az összes iratok visszaadása mellett az állami iskolai gondnokság, az igazgatónő, valamint Hlavkay Ernőné (Emonné Szerk.) és Wolf Gerőné e határozattal értesítelnek, kir. tanfelügyelő pedig utasítatik, hogy a tantestület utján az egész ügy befejezéséig a két tanítónő helyettesítése iránt intézkedjék.

Kelt Budapesten. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közg. bizottságának 1898. évi szeptember hó 9-en tartott ülésén.

Beniczky s. k. főispán, mint elnök.

Nyílt levél.

Medvich József urnak Újpesten.

Levelet megkaptam. Bővebb információk végett kérem, legyen szives engem meglátogatni. El vagyok határozva a kérdéses ügyről kimeletlenül lerántani a leplet.

P. J.

Budapest, Csömöri-ut 2 III. 20.

Heti tájékoztató.

Szeptember 30 nap.

22. csütörtök. Möriz. A nemzeti konvent eltörli a francia királyságot 1792.

23. péntek. Tekla. Toul vára megadása a németeknek 1870.

24. szombat. Gellért. Bonner svéd hadvezér megnyitja a vitstveki csalat 1636. Az újpesti újonezok bucsuastelye este 8 órákor a Colosseumban.

25. vasárnap. Kleofás. Horn Ede, nemzet gazdasági író, államtitkar szül. 1825. Kolumbus K. második fölfedezési útjára indul 1493. A »Nándor« egyület szüreti ünnepeye a Gersabek-fele vendéglőben. Kezdeté d. u. 3 órákor.

26. hétfő. Ciprián. Kisfaludy Sandor regeköltő szül. 1772.

27. kedd. *Kozma Döm.* Komárom várának feladása 1849.

28. szorda. *Venczel. Tompa Mihály* költő szül. 1817.

H I R E K.

— **Olvasóinkhoz.** A nemzeti nagy gyászra való tekintettel, lapunk négy hetig gyászkeretben fog megjelenni.

— **A király Gödöllőn.** A király, mint értesülünk, néhány napi tartózkodásra Wallersebe utazik, a honnan visszatérve, egy-két napot Bécsben fog tölteni, azután pedig hosszabb tartózkodásra Gödöllőre érkezik.

— **Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye** állandó választmánya szeptember hó 24. napján délelőtt 10 órakor ülést tart a vármegye székházának nagytermében.

— **A királyné és az országos bandérium.** Tudvalevőleg a királyné, a mi királynénknak úgy mondhatni legutolsó nyilvános szereplése Magyarországon az volt, midőn felséges férjével, az uralkodóval a budai várpalota erkélyen fogadta a magyar nemzet, illetőleg ország bandériumának hódolatát. Ezen jelenet történelmi hűséggel és művészetileg meg van örökítve ama nagy körképben, melyet Eisenhut Ferencz festett, s mely a »Hódoló díszfelvonulás« cím alatt Budapesten a városligetben látható. A közönség, mely e hűten látogatta meg a körképet, a mióta az iszonyú szerencsétlenség megtörtént, érthető szeretettel és bámulattal, s szinte kivétel nélkül a legmélyebb megindulással nézi a festményen a királyné alakját. Legtöbben sürgetik azt is, hogy a festmény e mozzanatának fényképét megkaphassák, a mi azonban eddig lehetséges nem volt; a körkép igazgatósága azonban legközelebb gondoskodni fog arról, hogy a közönség ezen kívánságának is megfelelhessen.

— **Athelyezések a rendőrségnél.** A főkapitány Korbay Károly dr.-nak szatmári rendőrkapitányára történt kinevezetése folytán a másodfoku kihágási ügyek előadója Haddaky Endre dr. r. fogalmazót nevezte ki.

— **Közgyűlés.** Az újpesti evangélikus egyház f. évi szeptember hó 25.-en (vasárnap) d. e. 11 órakor egyházi közgyűlést tart. Targya: a bányakerületi felügyelői tisztségre való szavazás.

— **Anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyében az újpesti anyakönyvi kerületbe az 1893. IV. t. cikkben rendszeresített IX. fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatába sorozott anyakönyvvezetői állásra Baksay Sándor kaposvári anyakönyvvezető-helyettesét nevezte ki. Kinevezte továbbá anyakönyvvezető-helyettesekké ugyancsak az újpesti kerületbe Keleti Antal eddigi urii kerületi anyakönyvvezető-helyettesét s végül az erzsebetfalvai anyakönyvi kerületbe Zsób József helyettes segédjegyzőt s úgy Baksay Sándort, valamint a nevezett anyakönyvvezető-helyetteseket, a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Pofozkodó rendőrtisztviselő.** Lapunk múlt számában ezen cím alatt hozott közleményünkre vonatkozólag az igazság érdekében kijelentjük, miszerint az illető rendőrtisztviselő nem Oroszi, hanem egy másik tisztviselő volt, a kinek nevet eddigele nem sikerült megtudnunk.

— **Az alakuló »Arany János-kör«** mulatása, mely szeptember hó 10-ére volt kitűzve, de Erzsebet királyné halálával, a nemzetet ért országos gyász miatt elmaradt, f. évi október hó első napjaiban este 8 órakor lesz megtartva a Colosseumban. Bővebb értesítést a mulatságról úgy falragaszok, mint hírlapok útján fog adni a kör elnöksége.

— **Az ujoncz bucsu-estély.** Az újpesti ujonczok, mielőtt magukra vennék az uniformist, egy szép mulatsággal vesznek búcsút a komisz eziből élettől. Maguk köre gyűjtik barátaikat és ismerőseiket, hogy utoljára meg szeretettel magukhoz ölelhessenek azokat. Kivirradtos-kivirradtig tartó táncmulatságot rendeznek, mert ezentul az a nem szívesen hallott Zapfenstreich 9 órakor a kaszárnyába szólítja őket. A bucsu-estély, mely előreláthatólag fényesen fog sikerülni, most szombaton este 8 órakor lesz a Colosseumban. A mulat-

ság díszelnöke Boda Aladár, a községi katonai ügyosztály vezetője lesz, kinek díszelnöksége alatt már szép par élvezetes ujoncz bucsu-estély volt Újpesten. Ujonczok! aztán a táncznál ne legyen valahogy Rückwertsconzentriren, hanem helyettedjenek folytonos Belagerungszustandba és ezés Sturmmal hódoljanak Terpsichorenak, a tánc muzsájának, különben a csinos hölgyek nem fognak jól mulatni és korán lesz az Abschlag.

— **A Duna titka.** Hétfőn késő este az újpesti határban Dunakesz felől a Dunából 17 darab puttonyt, 20 darab fonott kosarat, egy kockás alszoknyát, violaszíni fejkendőt s két evezőlapátot fogtak ki, a melyek az újpesti kapitányságra szállítottak. Igen valószínű, hogy a kifogott holmi egy felborult csónakból való s nem lehetetlen, hogy embereket is esett áldozatul.

— **Gyilkosság feltékenységéből.** A budapesti büntető törvényszék negyedik számú ítélő tanácsa előtt kedden egy vagyonos szülőktől származó fiatal timarlegény állott gyilkosság büntetével vádolva. A legény megszerette a szomszéd szegény, de szép leányát, Tatar Erzsebet, és nőül akarta venni, de szülői ellenzték e házasságot. Ekkor a szerelmes ifju, Papp Lajos, elhatározta, hogy önállóan fog élni és a fővárosba jött munkát keresni. Tatar Erzsebet követte a kedvesét és addig, amíg a legény oltárhoz vezethette az újpesti »Nemzeti« kávéházba ment kaszárnyának. Itt a fiatal leánynak csakhamar akadt egy gavaller udvarlója, akit Tatar Erzsebet szívesen látott a lakásán is. Mikor ezt a feltékeny szerető megtudta, annyira elkeseredett, hogy a hűtlen leányt megölte. Dr. Bakonyi Kálmán elnök kérdéseire a vádlott töredelmesen elmondta, hogy szombat éjjel együtt ment haza a leányval. Mikor reggel fölébredtek, azt mondta a kedvesének, hogy tegyen úgy, mintha aludnék. A leány engedelmességet s amint a szeméit behunyta megfogta az állát és a bal kezében tartott késsel keresztülmetsette a kaszárny nyakát. A készt előző nap egy közörszűrlés megélesítette, hogy annál biztosabb legyen a leány halála. Védelmére fölhozta, hogy önmagát is megakárta ölni, de ebben megakadályozták. A tanúk kihallgatása után a bíróság Papp Lajost szándékos emberölés büntette miatt tíz évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlott, valamint terhere dr. Magyar kir. alügyész is fölébbezést jelentett be.

I R O D A L O M.

— **A Magyar nemzet Aranykönyve.** Az ezereves ünnep alkalmából néhány írónak az az ötlete támadt, hogy megörökítsék az ezereves Magyar nemzet most élő családjait. E célból a fent olvasható címmel Kulcsár Bela genealogiai lexikont szerkeszt, mely díjtalanul fogja közölni minden honpolgár rövid életrajzát és leszármazási adatait. Szóval ez a vállalat új »Velencei Aranykönyv«, valóságos demokratia »Gothai Almanach«-ja lesz. A vállalatból minden hónapban egy, két, körülbelül 1000 életrajzot tartalmazó könyv, betűsoros nevmutatóval ellátott kötet jelenik meg díszes kiállításban, albumalakban. Egy ilyen önálló egészét kepező könyv ára 1 frt lesz. A vállalat szerkesztősége és kiadóhivatala Garay-ter 19. szám alatt van. A vállalat az életrajzi adatok gyűjtését 1897-ben kezdette meg, meg pedig oly sikerrel, hogy már az 1897-ik év végen 30 ezer életrajz állott a szerkesztőség rendelkezésére. A vállalat kötetei f. e. novemberből kezdve sűrű egymásutánban jelennek meg. Az életrajzi adatok közlése lapunk szerkesztősége is közvetíti.

— **Keresztény vallástan** cím alatt Geduly Lajos újpesti evang. lelkész igen hasznos könyvet írt a népiskolák I. és II. osztályai számára. A könyvben igen szép módszerrel van feldolgozva az I. és II. osztályu elemi iskola evangélikus növendékek számára a hittani tananyaga és ezért nagy haszonnal lehet azt az iskolákban használni. A könyv két részre van osztva: hittanra és erkölcs-tanra és szépen bevezeti a növendékeket a hit szép tanaiba. A könyvet Hornyánszky Viktor budapesti előkei könyvkereskedő cég adta ki és ára 15 kr. Gratulálunk Geduly Lajos lelkésznek, ki felekezésünk számára oly szép irodalmi tevékenységet fejt ki.

Szépirodalmi csarnok.

Bűnösök házassága.

— Regény. —

Írta: *Erschinger Jánosné.*

18

— Az idegen füle-tövet vakargatta.
— Nos tehát — folytatá a lovag nevelésével alább hagyva — bocsásson meg, ha talán feltartóztatom, de ugyilátszik önnek sürgős dolgai vannak és nem akarom, hogy miattam valamit elmulasszon.

— Nekem valóban nincsen elveszteni való időm.

— Nos mivel szolgálhatok?

— Adja nekem ruházatát.

— Az ördögbe, erre nem voltam elkészülve, lánczos-lobogós! nem esekely dolog az a mai, majdnem decemberi hideg reggelen egy ingben a breguellesi tölgyerdőn át gyalogolni.

— Hát hiszen azt nem is gondoltam.

— Megbocsásson — de ha talán azt hiszi, hogy utánam vitetem ruházatomat, mint valami vándorszínesz — úgy hatalmasan téved. Ez a ruha, mely rajtam van, jelenleg egyedüli ruhám s ha ön erre igényt tart, úgy kénytelen leszek jelzett öltözékben utamat folytatni.

— Azon segíthetünk.

— Hogyan?

— Vegye fel az en ruhámat.

— Eljen, ez aztán a beszéd — kiáltá Röger örömmel, mert az igazat megvallva, egy cseppel sem haragudott azért, hogy nemes díszruháját egy igénytelen paraszt vagy tolvaj ruhájával, — mit kitudni éppen nem vett magának fáradságot — kicserelessen.

— Nos meg van ön elégedve?

— Nemcsak hogy meg vagyok elégedve, hanem el vagyok ragadtatva.

— Elragadtatva? És miért?

— Ej nem kutatom az ön titkait, maga se törődjek az enyéimmal.

— Igaza van, nem kerdezek tovább.

— Nos tehát öltözzünk át.

— Ebben a hidegben, az kellemetlen volna.

— Tűzet rakunk.

— Abban meg önnek van igaza, de hogyan.

— Azt bizza reám.

Egy pillanat alatt előszedett az idegen követ, acélt estapló segítségével — száraz galy volt elég — tűzet rakott. Azon gyorsaság és ügyesség, melylyel mindez történt, arra engedtek a lovagot következtetni, hogy az ismeretlen gyakran lehetett hasonló körülmények között s hogy az erdőben otthon erzi magát.

— Igy ni, már eg. — szólt az idegen és megkezdte a ruha cserét.

Röger szinten hozzá látott az átöltözéshez.

— Hova jutok — kérde — ha ez uton haladok tovább.

— Tour-au-Blouisba.

— Helyes! es ha Brestbe akarok jutni?

— Akkor folyton eszak-keleti irányban kell tartani.

— Szép, köszönöm.

Az öltözködés megtörtént.

Rögernek be kelte vallania, hogy az idegen sokkal hamarabb beletalálta magát a nemesi öltöaybe, mint ő a paraszt zubbonyba; mert míg ő kényelmetlenül szinte tehetetlenül érezte magát benne, addig az idegen oly jártassággal mozgott ráháiban, mely valóban meglepő volt.

— Hova vezet az ön utja? — kérde Röger.

— Az önevel éppen ellenkező irányban.

— Azt sajnálom, szerettem volna önnel menni.

— Nagy megtiszteltetés volna.

— Maga tetszik nekem.

— Ön is nekem.

— Az nagyon hízogó reám nevezte.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Ch. R. urnak Szekesfehervár. A »Sajtó és Moral« című könyvről egyik munkatársunk igen szép és hosszabb közleményt írt, de mi eddig térszűke miatt a legjobb akarat mellett sem hozhattuk, a miert szives elnezeset kerjük. De legközelebb jönni fog.

E. J. Jezvin. Engedd meg, hogy eddig nem választottam, de nekem annyi dolgom volt most, hogy éjjel-nappal dolgoztam. Legközelebb kipótólok a mulatsást. Azt hiszem, hogy nálatok már minden a régi stádiumban lesz és Árpád is gyarapszik. Üdv!